

„Stadsvernieuwing is sociale vernieuwing avant la lettre”

VK
25/8/90

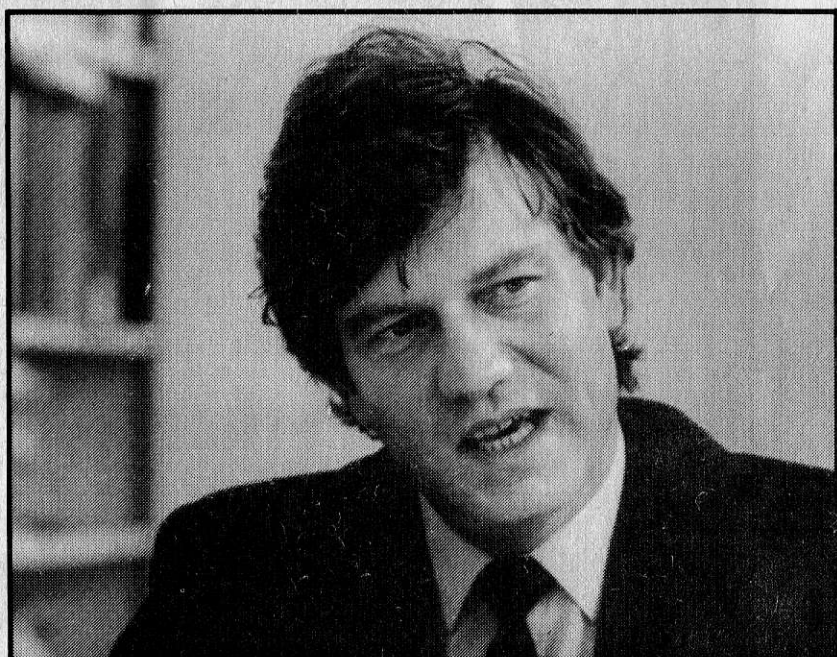

Foto De Jong en Van Es

P. VERMEULEN

Wethouder stadsvernieuwing in Rotterdam. Verzet zich heftig tegen de korting op de stadsvernieuwing die het rijk, zoals ook gisteren uit de Miljoenennota bleek, wil doorvoeren. Die bezuiniging is niet te rijmen met de sociale vernieuwing waarmee het rijk goede sier maakt. „En dan moet mevrouw Dales niet zeggen dat Vermeulen doordraaft.”

Met stille diplomatie verwacht de Rotterdamse wethouder stadsvernieuwing P. Vermeulen de komende weken alsnog te kunnen wrikken aan de korting op de stadsvernieuwing. Dat kalme overleg volgt op de politieke stampeel die hij vorige week veroorzaakte met zijn oproep aan de gemeenteraad het convenant met het rijk over sociale vernieuwing voorlopig niet te bekrachtigen. Vermeulen was boos. En wilde dat weten. Waarop minister Dales van Binnenlandse Zaken hem op haar beurt verweet te hard van stapel te lopen.

Half juli ondertekenden Dales en Vermeulen — toen als loco-burgemeester van Rotterdam — het convenant over sociale vernieuwing. Daarmee zou de stad meer armslag krijgen bij de besteding van 137 miljoen gulden voor de bestrijding van achterstanden en isolement in probleemwijken. Maar eind augustus lekte een notitie uit waaruit bleek dat het rijk fors wilde bezuinigen op het stadsvernieuwingfonds. Die korting werkt het sterkst door in de grote steden, waar nu eenmaal ook het meeste geld wordt uitgegeven aan renovatie en nieuwbouw.

Nog voordat de bezuiniging gisteren op Prinsjesdag formeel bekend zou worden gemaakt, moest de Rotterdamse raad het convenant bekrachtigen. Dat deed hij dus niet. Want met wethouder Vermeulen wilde de gemeenteraad een bezuiniging van 23 miljoen in vier jaar op de Rotterdamse stadsvernieuwing niet los zien van de sociale vernieuwing. Achterstanden wegwerken is prachtig, maar verliest zijn betekenis als tegelijk het feitelijke opknappen van de oude wijken in de knel raakt.

Vermeulen: „Stadsvernieuwing kun je zien als een soort sociale vernieuwing met gipsplaten, bakstenen en straatstenen. Als sociale vernieuwing *avant la lettre*. De stadsvernieuwing is nu halverwege. En de sociale vernieuwing is bedacht om nog veel breder aan de slag te gaan met vraagstukken die zich achter die opgeknapte oude wijk afspelen. Je kunt die niet tot de crux van je beleid maken en aan de andere kant zeggen dat het met de fysieke verbetering maar een onse minder moet. Ik kan dat niet uitleggen aan de Rotterdammers.

„Bij de kamerverkiezingen reageerden alle lijsttrekkers bezorgd op de lage opkomst in de grote steden. Op de grote percentages stemmen die naar die vervelende partijen ter ultrarechse zijde gaan. Die bezorgdheid werd omgezet in sociale vernieuwing. En dan kan ik het niet verklaren dat bij de eerste begroting de stadsvernieuwing in tempo terug moet. Dan moet mevrouw Dales niet zeggen dat Vermeulen doordraaft. Mevrouw Dales moet de telefoon pakken en de collega's Heerma en Alders bellen, en zich afvragen of er niet iets anders te verzinnen valt.”

Volgens Vermeulen dreigt de stadsvernieuwing „in een neerwaartse spiraal” te raken als de korting wordt gehandhaafd. Want renovatie en nieuwbouw in oude wijken zijn afhankelijk van verschillende subsidiestromen. Als er min-

der panden kunnen worden opgekocht en minder grond bouwrijp kan worden gemaakt — omdat daarvoor via het fonds minder geld beschikbaar is — zou het geplande aantal vernieuwde woningen niet kunnen worden gehaald. Waardoor een jaar later weer minder rijkssubsidie beschikbaar komt.

Vermeulen: „Het begint al kritisch te worden. In Utrecht en Den Haag is dat al langer zo. En in Amsterdam en Rotterdam slaat het nu ook toe. Dat heeft te maken met het net iets duurder worden van verwerving, met prijsstijgingen, met pure kosten. En ook met de kwaliteitsdiscussie: we willen het ook beter doen, en dat is ietsje duurder. Als je daar deze bezuiniging nog eens op zet, gaat het dus verkeerd.”

De Rotterdamse wethouder zegt heel wel te beseffen dat „het huishoudboekje van het koninkrijk” om bezuinigingen vraagt, dat ook bij het ministerie van VROM kortingen nodig zijn. Maar die zijn, zegt hij, met enig nadenken te vinden zonder aan het stadsvernieuwingfonds te komen. Of aan de individuele huursubsidie, die nu overeind wordt gehouden ten koste van de stadsvernieuwing. Afgelopen vrijdag heeft hij met collega's van de drie andere grote steden bij staatssecretaris Heerma aandacht gevraagd voor de alternatieven.

Vermeulen: „Ook binnen de VROM-begroting heb je nog tal van keuzes. En dan kun je ook de individuele huursubsidie overeind houden. Er zijn nog alternatieven: kijk naar de premiekoop-A die stagneert, kijk naar een aantal technische maatregelen in de begroting. Dat vraagt natuurlijk enig meedenken, maar het is oplosbaar.

„We hebben met Heerma afgesproken dat we er niet al te veel over zouden melden. Omdat er even moet worden gezocht naar de haalbaarheid van die alternatieven. We vinden dat er vanuit de Kamer tijdens de algemene beschouwingen iets moet gebeuren. Dat vraagt om stille diplomatie. Het heeft geen enkele zin om er een malle prestigezaak van te maken. Daarom vind ik zo'n uitspraak van Dales ook jammer. In het volle begrip van wat er met de rijksbegroting aan de hand is, proberen we er geen prestigezaak van te maken, maar natuurlijk wel onze zin te krijgen.

„Ik ben gematigd optimistisch dat het gaat lukken. Niet omdat ik nu zo geweldig mijn tanden heb laten zien, maar omdat we argumenten hebben. Het moet niet in die hoek komen van winnen of verliezen, waarin de politiek toch altijd al zo snel terecht komt. Argumenten gebruiken, je hoofd erbij houden en dingen proberen op te lossen. Dat is wat er aan de hand is.”

Gesteld dat het mislukt en de korting gehandhaafd blijft?

„Het is nu niet het moment om te zeggen dat het dan wel weer in orde komt met het convenant. Daar zal Rotterdam dan grote moeite mee hebben. Maar alles wat ik erover zeg, verzwakt de wil om het op te lossen.”